

A photograph of three young women sitting on a set of stairs with rainbow-colored steps. The woman on the left is wearing a blue t-shirt with a graphic of two sets of red lips and dark jeans, with a black backpack. The woman in the middle is wearing a light blue knit sweater and ripped blue jeans. The woman on the right is wearing a floral patterned top and light blue jeans, holding a blue water bottle. They are all smiling and looking towards the camera. A brick wall is visible in the background.

Examenjaar HAVO 5 + VWO 6

Schooljaar 2026-2027

Programma

- ▲ Centrale deel aula:
 - ▲ Organisatie school;
 - ▲ LOB;
- ▲ Praktische zaken;
- ▲ Belangrijke data examenjaar;
- ▲ Schoolexamenprogramma;
- ▲ Slaagnorm;
- ▲ Examenreglement;
- ▲ PWS;
- ▲ Afsluiting - vragen?

Team bovenbouw havo/vwo

Uw kind wordt dit schooljaar begeleid door een betrokken team van professionals. Wij werken nauw samen om elke leerling de juiste ondersteuning te bieden.

Mentor

Eerste aanspreekpunt voor leerling én ouders. Begeleidt dagelijks.

Vakdocenten

Specialisten per vak die de lessen verzorgen en toetsen afnemen.

Jim Arts (havo)
Jenny Dirckx (vwo)
Leerlingcoördinator

Coördineert de begeleiding van leerlingen binnen het team.

Sjef Tielen
Teamleider

Eindverantwoordelijk voor het team en de organisatie.

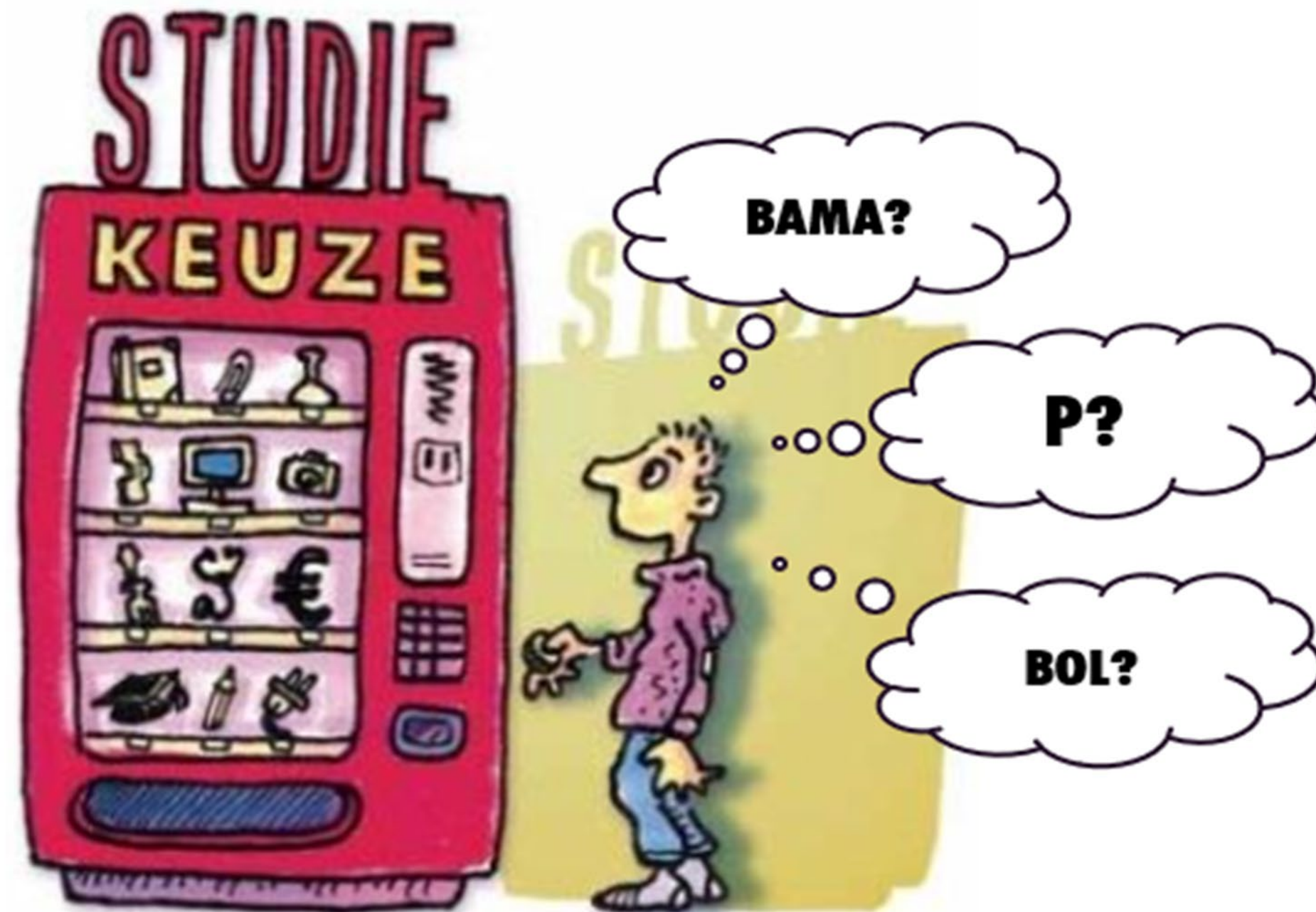

INHOUD

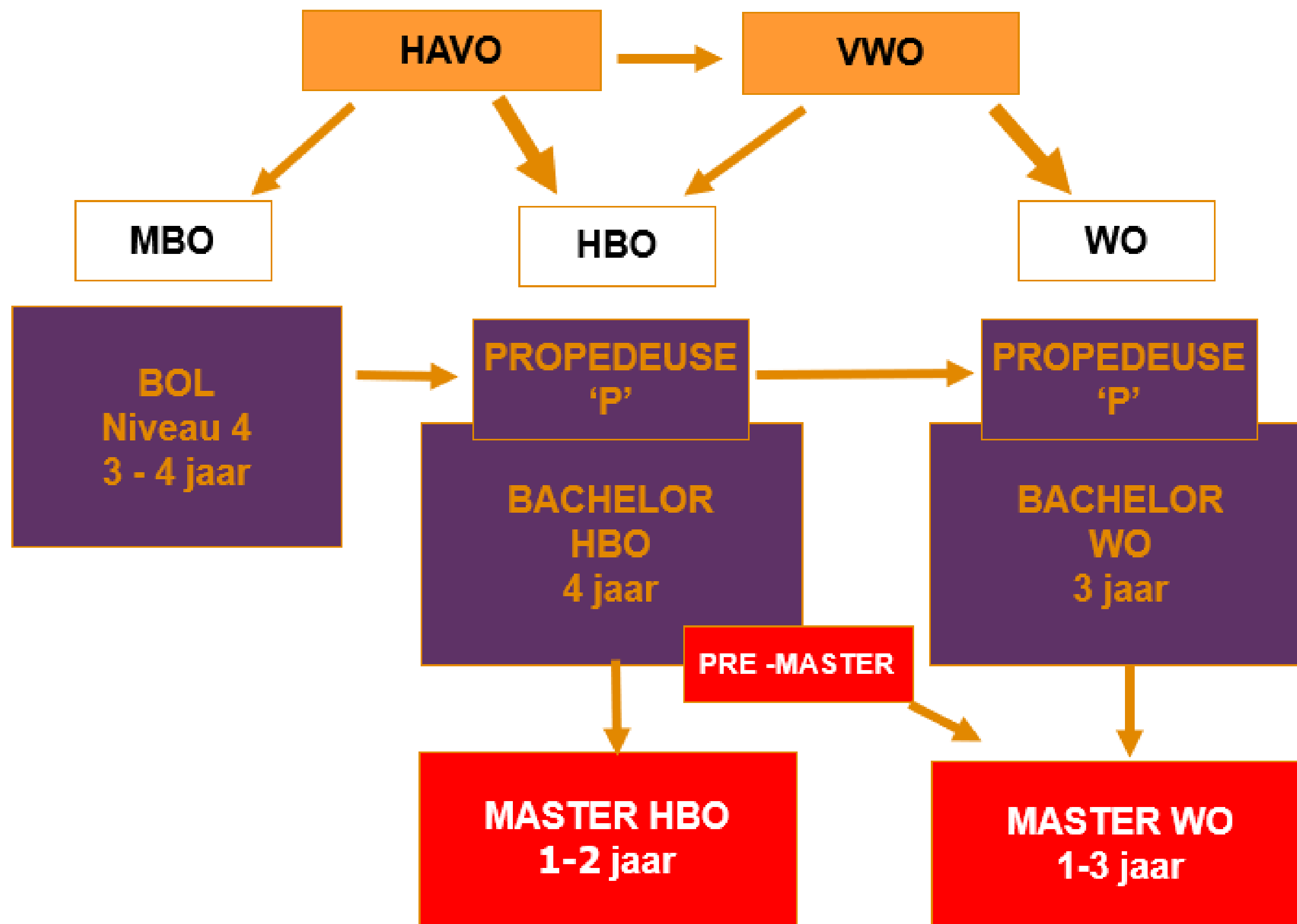
1. STRUCTUUR VERVOLGONDERWIJS
2. AANMELDING VERVOLGONDERWIJS
3. SELECTIE
4. STUDIEFINANCIERING
5. STUDIEKEUZE BEGELEIDING
6. TIPS VOOR EEN SUCCESVOLLE KEUZE

1. STRUCTUUR VERVOLGONDERWIJS

(doorstroomroutes)

SOORT STUDENT

MBO	HBO	UNIVERSITEIT
✓ Doener, werken met de handen	✓ Nieuwsgierig en creatief (oplossingen bedenken)	✓ Nieuwsgierig en kritisch
✓ Begeleiding, je leert een vak	✓ Voorkeur voor persoonlijke begeleiding	✓ Zelfstandige werker
✓ Vmbo / havo	✓ Mbo-4 / havo / vwo	✓ Vwo / hbo
✓ Meer nadruk op praktijk dan op theorie	✓ Past theorie graag direct toe in de praktijk (handen, doener)	✓ Leert en leest graag (hoofd, denker)

PWS is goede graadmeter!!!

HBO		UNIVERSITEIT
✓ Les, hoorcolleges, practica	LESVORM	✓ Hoorcolleges, werkcolleges, practica
✓ Meer contacturen		✓ Minder contacturen
✓ Vaste klas, persoonlijker		✓ Wisselende grotere groepen
✓ Veel samenwerken in opdrachten en projecten, maar ook zelfstudie		✓ Veel zelfstandig werken, soms in groepen
✓ Verplichte stage(s)		✓ Stage is mogelijk, maar minder vanzelfsprekend
✓ Bijna alle lesstof die getoetst wordt, komt aan bod tijdens de lessen		✓ Niet alle stof komt aan bod tijdens colleges (veel zelfstudie)

2. DE AANMELDING

**BEZOEKERS
HIER MELDEN**

AANMELDING MBO

- ✓ Aanmelding via de mbo-opleiding zelf
- ✓ Uiterlijk **1 april 2027**
- ✓ Vraag een doorstroomdossier aan via de mentor

Inloggen

Log in om een GRIP Doorstroomdossier te maken of om je te oriënteren voor een vervolgstudie. Heb je nog geen account? Klik dan [hier](#) om je te registreren.

E-mailadres

Wachtwoord

[Wachtwoord vergeten?](#)

[▶ Instructievideo registratie en inloggen](#)

Inloggen

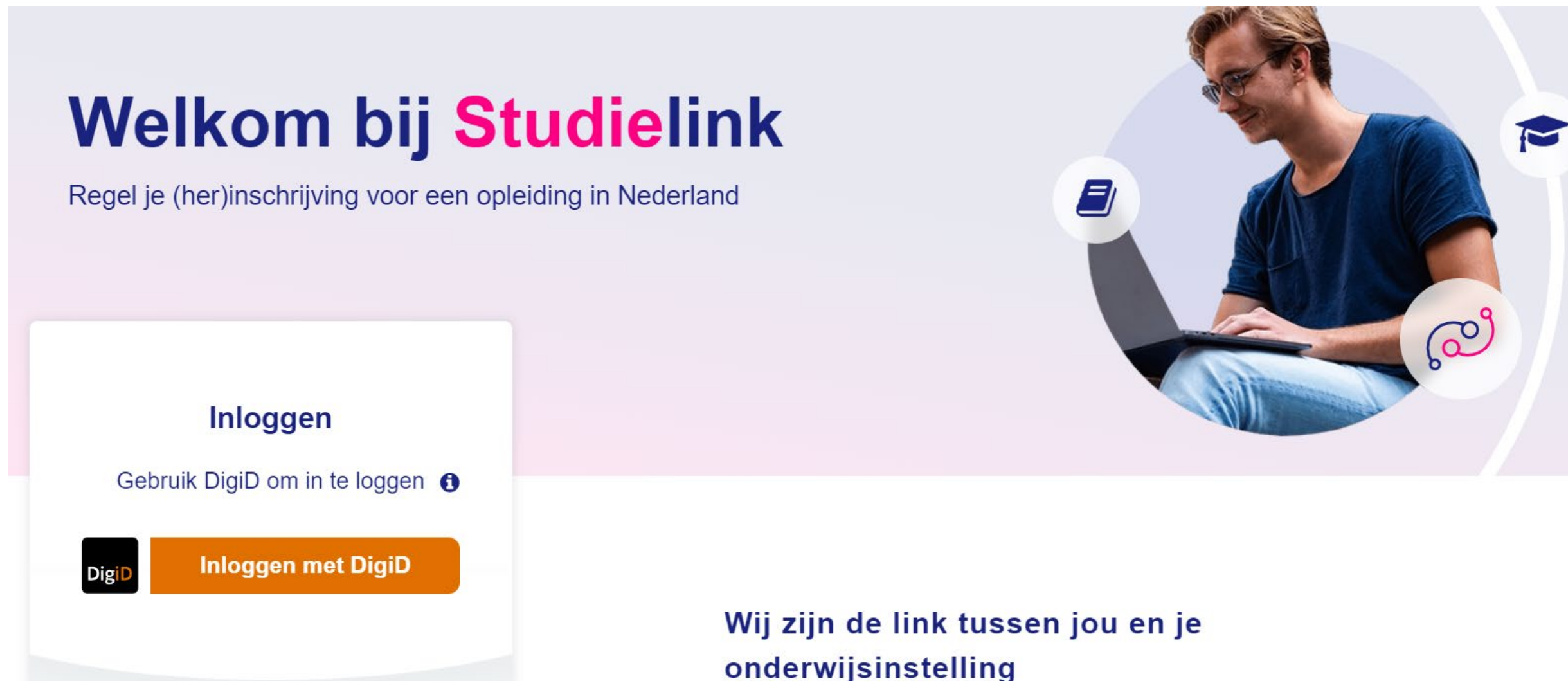
of

[Inloggen via je schoolaccount](#)

AANMELDING HBO / UNIVERSITEIT

- ✓ Aanmelding via Studielink met Digid
- ✓ Uiterlijk **vóór 15 januari 2027** (bij selectie)
- ✓ Uiterlijk **vóór 1 mei 2027**

The image shows a screenshot of the Studielink website. The header says "Welkom bij Studielink" in blue and pink, with the subtitle "Regel je (her)inschrijving voor een opleiding in Nederland". On the right, there is a circular image of a man with glasses sitting and using a laptop, surrounded by icons for a book, a graduation cap, and a person. In the bottom right corner, there is a text box that says "Wij zijn de link tussen jou en je onderwijsinstelling".

Welkom bij Studielink
Regel je (her)inschrijving voor een opleiding in Nederland

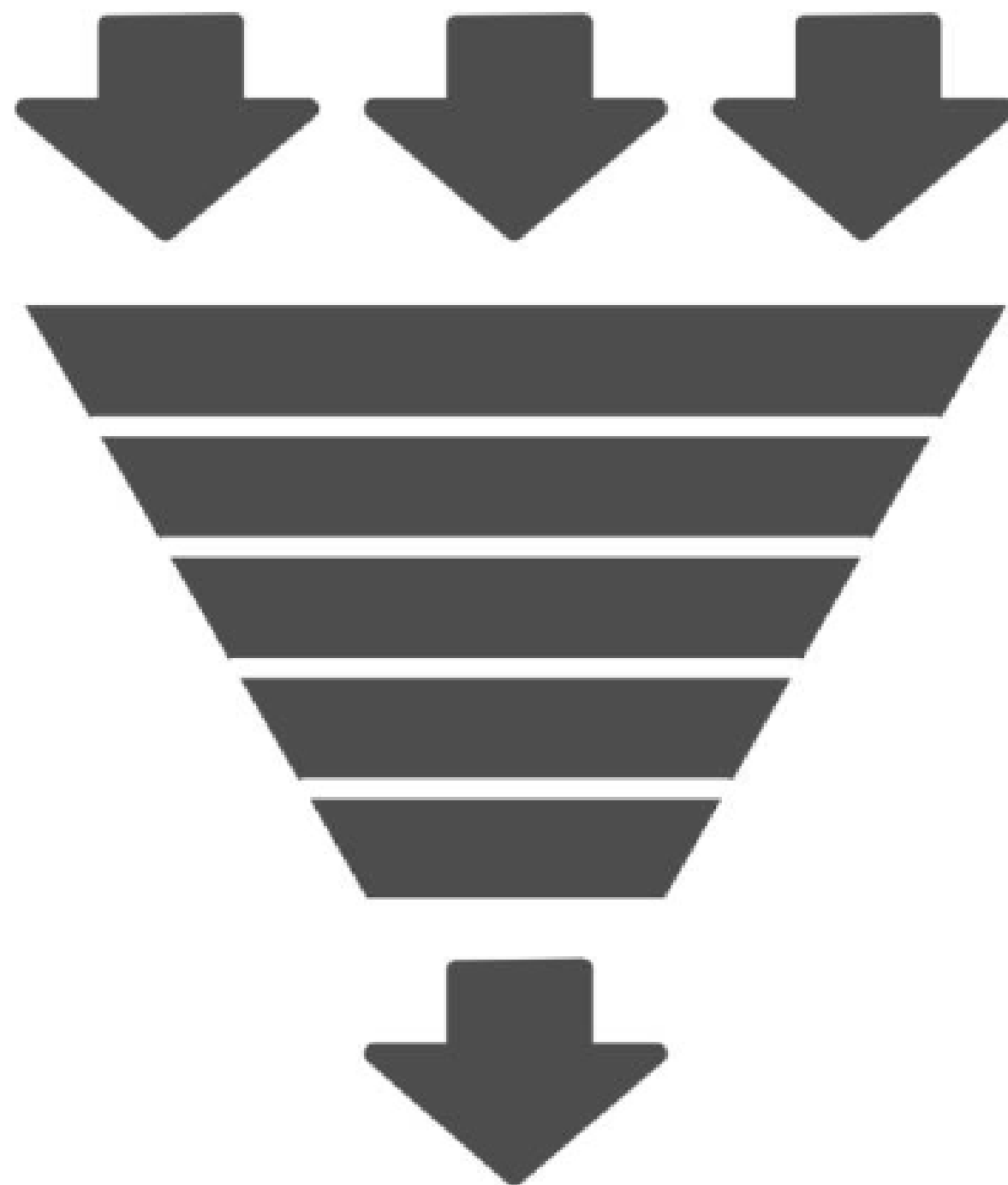
Inloggen
Gebruik DigiD om in te loggen ⓘ

 Inloggen met DigiD

Wij zijn de link tussen jou en je onderwijsinstelling

3. SELECTIE

3. SELECTIE

- A. Opleidingen met vrije inschrijving
- B. Opleidingen met aanvullende eisen
- C. Opleidingen met decentrale selectie

B. OPLEIDINGEN MET AANVULLENDE EISEN

(met name hbo)

C. OPLEIDINGEN MET DECENTRALE SELECTIE

(hbo, universiteit)

C. OPLEIDINGEN MET DECENTRALE SELECTIE

(hbo, universiteit)

LIJST SELECTIE-OPLEIDINGEN

Op www.studiekeuze123.nl

Of www.duo.nl

Dienst Uitvoering Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

CHECK, CHECK, DUBBELCHECK!!!

C. OPLEIDINGEN MET DECENTRALE SELECTIE

(hbo, universiteit)

Men kijkt naar:

- Eerdere schoolprestaties
 - *Voorlopige cijferslijst*
 - *Cijferlijst overgangsrapport 5 vwo*
- Motivatie(brief)
- Persoonlijkheid(stest)

Loopbaandossier

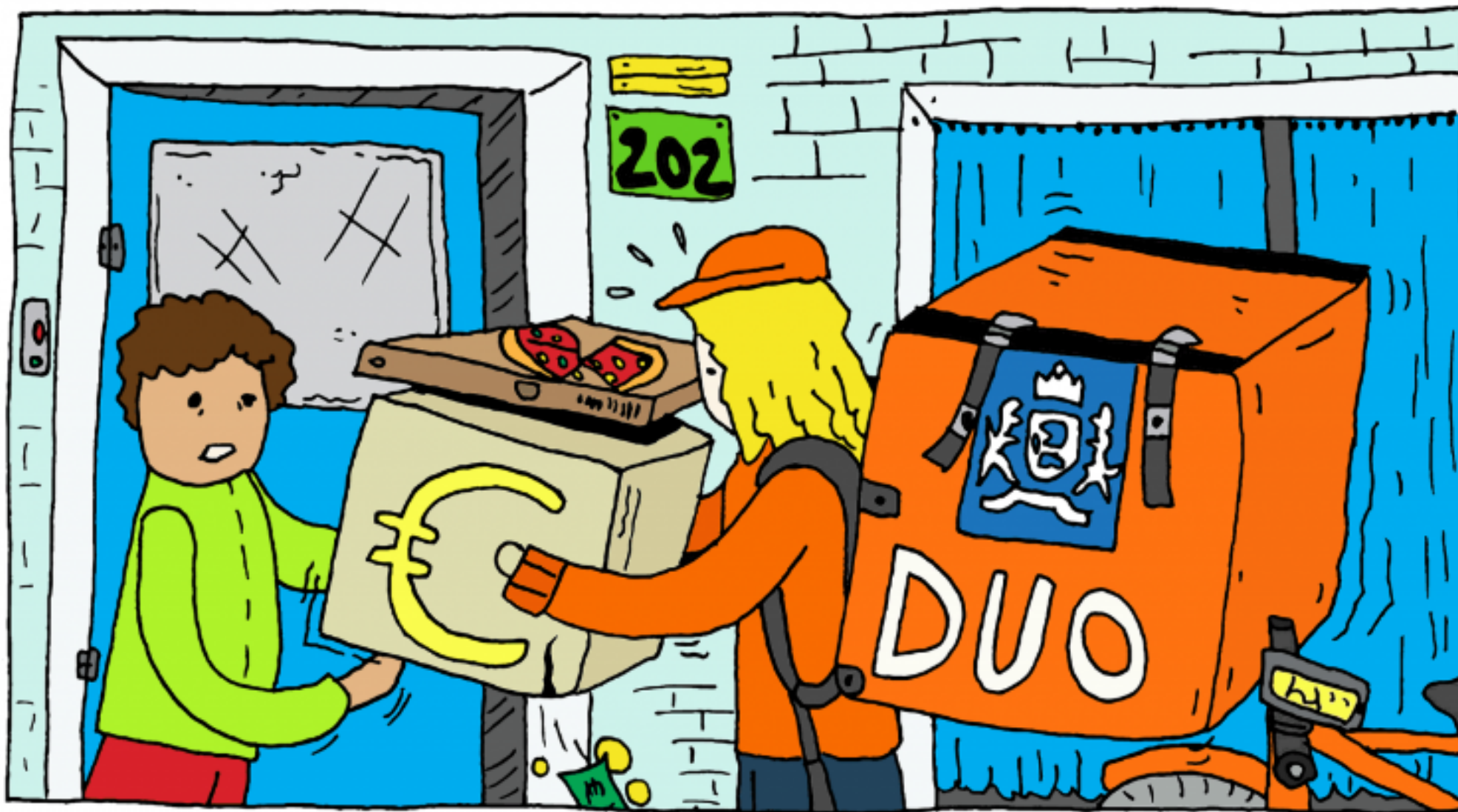

C. OPLEIDINGEN MET DECENTRALE SELECTIE

(hbo, universiteit)

1. Voor max 4 opleidingen inschrijven in Studielink, waarvan 2 met decentrale selectie.
2. Uitzondering voor ‘the big 5’:
mondzorgkunde, verloskunde, fysiotherapie* (HBO)
geneeskunde en tandheelkunde (WO)
daar mag je je maar bij één instelling aanmelden
3. Maximaal 3 keer meedoen met selectie

4. STUFI

4. STUFI

A. Tegemoetkoming scholieren

B. Studiefinanciering

4. STUFI

A. TEGEMOETKOMING SCHOLIEREN

Los van duur studiefinanciering WWW.DUO.NL

Tot 18 jaar (tegemoetkoming ouders, kinderbijslag)

Vanaf 18 jaar (tegemoetkoming scholieren)

- kinderbijslag vervalt
- aanvragen 3 maanden vóór 18e verjaardag
- deel beurs, deel aanvulling (=inkomensafhankelijk)
- overbrugging juli en aug.

4. STUFI

B. STUDIEFINANCIERING

3 maanden voor aanvang studie aanvragen bij www.duo.nl

Stufi bestaat uit:

- Basisbeurs thuis-/uitwonend **max € 130,21 / 324,52**
- Studentenreisproduct (OV-kaart) *week/weekend*

Eventueel aangevuld met:

- Aanvullende beurs (afhankelijk inkomen beide ouders en aantal studerende kinderen) **max € 491,08**
- Lening* **€ 315,17**
- Collegegeldkrediet (extra lening)* **€ 224,50**

LET OP! Basisbeurs en reisproduct wordt een gift als men binnen 10 jaar afgestudeerd is. *Je mag zelf bepalen hoeveel je leent.

4. STUFI

	Thuiswonend	Uitwonend
Basisbeurs	€ 130,21	€ 324,52
Aanvullende beurs maximaal	€ 491,08	€ 491,08
Rentedragende Lening	€ 315,17	€ 315,17
Collegegeldkrediet	€ 224,50	€ 224,50
Totaal studiefinanciering	€ 1.160,96	€ 1.355,27

5. Studiekeuze begeleiding

5. STUDIEKEUZE BEGELEIDING

- ✓ ONLINE OPENDAGEN/ MEELOOPDAGEN /
EENDAGSSTAGES
*VERLOF VOOR OPEN DAGEN/ MEELOOPDAG MINIMAAL 3
DAGEN VAN TE VOREN VIA LEERLINGCOÖRDINATOR*
- ✓ MENTORGESPREKKEN / QOMPAS

6. TIPS VOOR EEN SUCCESVOLLE STUDIEKEUZE

6. TIPS VOOR EEN SUCCESVOLLE STUDIEKEUZE

De zes belangrijkste redenen van studie-uitval

De belangrijkste redenen die eerstejaarsstudenten geven voor uitval en switch zijn:

- ‘de verwachting is niet uitgekomen’ (51%),*
- ‘verkeerde studiekeuze gemaakt’ (50%),*
- ‘de manier van onderwijs sloot niet aan’ (37%),*
- ‘de studie was te zwaar’ (33%)*
- ‘onvoldoende gemotiveerd’ (27%).*

Het krijgen van een negatief BSA was de reden van uitval en switch in 13% van de gevallen (ResearchNed, 2020).

6. TIPS VOOR EEN SUCCESVOLLE STUDIEKEUZE

De zes tips voor studiesucces

- *Voel je thuis op je toekomstige school! Maak contact! Ga kijken!*
- *Ervaar studeren!*
- *Zorg voor een plan B (ook al denk je het zeker te weten)!*
- *Oriënteer je zowel op mbo hbo wo!*
- *Weet waar je voor kiest!*
- *Weet wat bij je past!*

7. EEN LAATSTE VERZOEKJE AAN JULLIE

- *ONDERZOEK STUDIEKEUZE DENDRON*
- *AVG WETGEVING*
- *LEERLING ENQUÊTE IN APRIL VÓÓR CE*
- *VRAGENLIJST BEGIN TWEEDE STUDIEJAAR*
- *GOEDKEURING EENMALIG GEBRUIK MAILADRES ?*
- *LIJST VIA MENTOREN*

Vragen?

Schoolexamen / eindexamen

s.beurskens@stichtinglvo.nl

LOB

d.vanderheijden@stichtinglvo.nl

Mentor	Klas	Lokaal
Jim Arts	HA5A	E19
Tom Obers	HA5A	E17
Nick van Ballegooy	HA5B	T32
Kiki Cuppen	HA5B	E18
Nicole van Eeten	HA5C	E16
Jeroen Verberkt	HA5C	E14
Simone Beurskens	V6	T21
Marieke Hermans	V6	T19
Karin van Driel	V6	T18
Mieke Jacobs	V6	T16

Praktische zaken

Afspraken over digitale devices

- Mobiele telefoons thuis of in de kluis;
- Laptops; leerlingen hebben een opgeladen laptop bij zich.

Afspraken over verlof

- Verlof via app Somtoday voor tandarts/medisch verlof; medische afspraken die gepland kunnen worden (tandarts, fysiotherapie, orthodontie) kunnen niet ingepland worden tijdens een schoolexamen;
- Buitengewoon verlof: leerlingcoordinator@dendron.nl

Belangrijke data examenjaar

Jaarplanning Dendron College

Periode 1

7 sep	1 ^e gedeelte PWS inleveren
29 sep	Ontwikkeldag – voorbereiden herkansing door leerlingen
1 okt	Herkansingen schoolexamens voorexamenleerjaar
16 okt	Inleveren 50% PWS
12 nov	Ontwikkeldag - voorbereiden toetsweek door leerlingen
13-19 nov	Toetsweek 1

Belangrijke data examenjaar

Periode 2

7-18 dec	Driehoeksgesprekken (mentor-leerling-ouder)
7 dec	Inleveren conceptversie PWS
10 dec	Herkansingen schoolexamens periode 1 examenjaar
13 jan	Inleveren eindversie PWS
26 jan	Studiedag / voorbereiden PWS presentatie
2 feb	PWS presentatie-middag
8 mrt	Studiedag / leren voor SE toetsweek 2
9 t/m 15 mrt	Toetsweek 2

Belangrijke data examenjaar

Periode 3

8 apr

22 apr

24 apr-9 mei

14 mei-1 jun

3 jun

16 jun

22-29 jun

6 jul

22 juli

Herkansingen schoolexamens periode 2 examenjaar

Slotdag

Meivakantie / studeren voor eindexamens

Centraal Schriftelijke Eindexamens Tijdvak 1

Gala

Uitslag Centraal Examen Tijdvak 1

Centraal Schriftelijke Eindexamens Tijdvak 2

Uitslag Centraal Examen Tijdvak 2

Diploma-uitreiking!

Schoolexamenprogramma

- ▲ Het Schoolexamen, ook wel het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) geheten, is in Nederland het deel van het eindexamen dat over de gehele bovenbouw wordt afgenomen.
- ▲ Voor de vakken die niet met een Centraal Examen afgesloten worden, geldt dat het schoolexamencijfer ook direct het eindcijfer is; BSM, Informatica, Wiskunde D, Maatschappijleer, CKV, Levensbeschouwing, PWS.
- ▲ Voor vakken die wel een Centraal Examen hebben, wordt het eindcijfer als volgt bepaald: $(SE\text{-cijfer} + CE\text{-cijfer}) / 2$.
- ▲ De schoolexamenprogramma 's staan per vak gepubliceerd op de Dendronsite: [PTA HA45 + VW456 Dendron College](#)

Schoolexamenprogramma

HA4		Biologie		Schooljaar 24-25		Cohort		24-26		
				rapportcijfer		SE cijfer				
Periode	Toetsvorm	Stofomschrijving	Domeinen / Eindtermen	Codering	Weging	Codering	Weging SE	Wijze van afname	Herkansing	Toetsduur in minuten
1	SE	Practica Microscopie en Osmose	A, M2	SE01	2	SE01	2	P	Nee	100
1	SE	SE toetsweek: SE T1& T2 BvJ H4	A, M2, M3, M5, M6, O6, O8, O9	SE02	5	SE02	5	S	Ja	75
2	SE	Toets T3 Genetica	A, M1, M3, M7, M8	SE03	4	SE03	4	S	Nee	50
2	SE	SE toetsweek: SE T3, T4 en T5 BvJ H4	A, M1, M3, M7, M8, O2, O4, P4	SE04	12	SE04	12	S	Ja	75
3	SE	Practicum Antibiotica gezocht!	A, O6, O9, P4,	SE05	4	SE05	4	P	Nee	50
3	SE	SE toetsweek: SE T6 en T7 BvJ H4	A, O5, O7, P1, P2, P3, P5	SE06	8	SE06	8	Ja	75	

SE domeinen: A, M1, M5, M6, O4, O5, O6, O7, O8, O9, P2, P5
CE domeinen: A, M2, M3, M7, M8, O2, P1, P3, P4
Examenstof bevoegd gezag: nvt

HA5 Biologie			Schooljaar 25-26				Cohort 24-26			
				rapportcijfer		SE cijfer				
Periode	Toetsvorm	Stofomschrijving	Domeinen / Eindtermen	Codering	Weging	Codering	Weging SE	Wijze van afname	Herkansing	Toetsduur in minuten
1	SE	Enzympracticum	A, M3, M4	SE07	5	SE07	5	P	Nee	50
1	SE	SE toetsweek: Thema 1 t/m 9	HA4: A, M1, M3 , M7, M8, O2, O4, O5, O7, P1, P2, P3,	SE08	20	SE08	20	S	Ja	100
2	SE	Praktische schoolexamen	A	SE09	10	SE09	10	P	Nee	150
2	SE	SE toetsweek: Thema 1 t/m 13	Alle domeinen: A, M, O, P	SE10	30	SE10	30	S	Ja	100
SE domeinen: A, M1, M4, M5, M6, O4, O5, O6, O7, O8, O9, P2, P5										
CE domeinen: A, M2, M3, M7, M8, O1, O2, O3, P1, P3, P4										
Examenstof bevoegd gezag: nvt										

Herkansingen SE havo en vwo

- ▲ De kandidaten hebben het recht om (in periode 1 van het examenjaar) één schoolexamenwerk te herkansen uit periode 1, 2 of 3 van het voorexamenjaar (havo 4 of vwo 5).
 - △ De kandidaten kunnen daarbij kiezen uit de in het PTA aangegeven herkansbare schoolexamenwerken uit periode 1, 2 of 3 van het voorexamenjaar (havo 4 of vwo 5).
- ▲ In het examenjaar hebben de kandidaten het recht om één schoolexamenwerk per periode te herkansen.
 - △ De kandidaten kunnen daarbij uitsluitend kiezen uit de in het PTA aangegeven herkansbare schoolexamenwerken van de voorafgaande periode.
- ▲ Indien een kandidaat afwezig is bij de herkansingen, vervalt daarmee de mogelijkheid tot herkansen.

Slaagnorm

Bepaling SE-cijfers

Het gemiddelde van de SE-cijfers vormt het uiteindelijke schoolexamencijfer. Voor vakken met een Centraal Eindexamen wordt dit cijfer afgerond op 1 decimaal (een 5,45 wordt 5,5).

De vakken zonder Centraal Examen kennen een eindcijfer afgerond op 0 decimalen (een 5,45 wordt 5), of een kwalificatie voldoende of goed (LO).

Bepaling EIND-cijfers

Eindcijfer = (SE-cijfer + CE-cijfer) / 2

Het eindcijfer wordt afgekapt op 1 decimaal, en vervolgens afgerond op een geheel cijfer.

Dus bijvoorbeeld: SE cijfer wiskunde = 6,4

CE cijfer wiskunde = 6,5

$(6,4 + 6,5) / 2 = 6,45$

$6,45 \rightarrow 6,4 \rightarrow 6$

▲ Aantal examenvakken

Op HAVO niveau zijn de overgangsnorm en slaagnorm gebaseerd op 8 examenvakken, dit is inclusief het combinatiecijfer.

Op VWO niveau zijn er 9 examenvakken verplicht, dit is inclusief het combinatiecijfer.

▲ Toelichting combinatiecijfer

△ Bestaat uit de vakken:

1. Maatschappijleer → HA4, VW4
2. CKV → HA4, VW4 + VW5 / **niet: KCV → GY4 + GY5 + GY6**
3. Levensbeschouwing → HA5 + VW6
4. PWS → HA45, VW56 (start periode 3 HA4, VW5)

△ Het cijfer van de afzonderlijke vakken wordt afgerond op hele getallen:
bijv. 5,49 wordt 5

△ Vervolgens worden deze cijfers opgeteld en gedeeld door 4

△ Tot slot wordt het cijfer weer afgerond op een heel getal

△ Het combinatiecijfer mag geen cijfer lager dan een 4 bevatten.

▲ **Deelnorm 1 = Gemiddelde CE-cijfers**

Het gemiddelde cijfer voor de centrale examens (CE-cijfers) is een 5,5 of hoger.

▲ **Deelnorm 2 = De kernvakken**

Nederlands, Engels en Wiskunde* vormen de kernvakken.

Voor de kernvakken mag hooguit 1 keer een 5 als EIND-cijfer gehaald worden; voor de overige kernvakken moet een 6 of hoger als EIND-cijfer gehaald worden.

**Binnen het profiel cultuur en maatschappij (CM) is op HAVO niveau het vak wiskunde geen verplicht kernvak. Indien de kandidaat geen wiskunde in het pakket heeft, is rekenen verplicht als SE-vak. Het behaalde SE-cijfer telt niet mee in de slaagnorm.*

Slaagnorm

▲ Deelnorm 3 = EIND-cijfers van alle examenvakken

De leerling is geslaagd wanneer:

- Alle eindcijfers 6 of hoger zijn;
- Eén 5 en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger;
- Eén 4 en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger, **EN** het gemiddelde van alle eindcijfers is ten minste 6,0;
- 2 keer een 5 OF één 5 en één 4, en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger, **EN** het gemiddelde van alle eindcijfers is ten minste 6,0;

▲ Deelnorm 4= Lichamelijke opvoeding

Het vak lichamelijke opvoeding moet 'voldoende' of 'goed' zijn.

Examenreglement

Zowel bij afname van de schoolexamens als tijdens de centraal schriftelijke eindexamens is het examenreglement van kracht.

Het examenreglement staat gepubliceerd op de Dendronsite:

[Examenreglement Dendron College](#)

Examenreglement

Aandachtspunt! Niet legitiem afwezig bij SE

Wanneer een leerling in de tweede fase havo/vwo een schriftelijk dan wel mondeling examenmoment mist zonder geldige reden / zonder melding vooraf, dan wordt dat door de vakdocent z.s.m. bij de examencommissie gemeld.

De examencommissie neemt z.s.m. een beslissing volgens artikel 1.8 van het examenreglement zoals dat te vinden is op de site van school; het cijfer 1 behoort dan tot de mogelijke maatregelen.

Examenreglement

- Elke onregelmatigheid wordt gemeld bij de examensecretaris:
 - Fraude (o.a. afkijken, spiekbriefje, telefoon- of smartwatchgebruik)
 - Onrechtmatig afwezig (te laat komen, spijbelen)
 - Deadline missen
- Inhalen SE altijd op vaste inhaalmomenten dinsdag lesuur 8
- Geen herkansing van SE als eerste afnamemoment van dat SE wordt gemist
- Herkansing gemist of vergeten in te schrijven? Er is geen extra herkansing mogelijk
- Uitstel of ontheffing aanvragen van SE → examensecretaris@dendron.nl
 - Uitstel vraag je ruim van tevoren aan, minimaal 2 weken!

Profielwerkstuk

▲ HAVO-4 + VWO-5

Algemene presentatie (uitleg);
Profielwerkstuk handleiding met planning ontvangen;
Keuze partner; vak; onderwerp;
Plan van aanpak ontwikkeld en gepresenteerd.

▲ HAVO-5 + VWO-6

7 sept	25% PWS af
15 sept	Feedback op voortgang
16 okt	50% PWS af
3 nov	Feedback op voortgang
7 dec	Conceptversie PWS
14-17 dec	Feedback op conceptversie / afspraak begeleider per PWS
13 jan	Deadline PWS eindversie
2 feb	Profielwerkstuk presentatiemiddag!

Wat verwachten we van ouders?

- Toon interesse!
- Coach daar waar nodig:
 - Kijk mee in SOMTODAY en de [PTA](#) programma 's;
 - Studiekeuzeproces;
 - PWS;
 - Planning; bewaken van de lange termijn; voorkom dat de werkdruk/stress oploopt richting de toetsweken.

Het examen is al over 8 maanden!

